

ALI SAKIBAS
Cikole muf

[illegible]

GEREKÇE

Kanatlı sektörü halkın hayvansal protein ihtiyacının karşılanmasında son yıllarda çok önemli bir rol oynamaya başlamıştır. Beyaz et sektörü içerisinde tavukçuluğun Türkiye için stratejik bir ürün olma özelliği kazanması sektördeki beklentileri olumlu yönde etkilemektedir.

Kanatlı sektöründe en önemli sorunlardan birisi dışa bağımlılıktır. Hayvan materyali, yem, aşı ve bir çok konuda sektör dışa bağımlıdır. Damızlık civcivler yurt dışından gelmektedir. Kanatlı sektöründe kullanılan mısırın 1 milyon tonu, soyanın ise tamamı ithal edilmektedir. AB’de ton başına 350 Euro destek verilirken, ülkemizde yeni 76 dolara çıkmıştır. Bu denli dışa bağımlı olarak çalışan bir sektörün yem maddeleri ve damızlık ihtiyacını kendi kaynaklarından sağlayan ABD ve AB ülkeleri ile rekabet gücü zayıftır.

Kanatlı sektöründe destekler yetersiz ve yanlış kullandırılmaktadır. Şöyle ki; Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı’nın Kaynak Kullanımın Destekleme Fonundan faydalanan yetiştiriciler kümes sayısını, kapasitesini artırmışlardır. Öyle ki sermeye güçlerine dayalı olarak 1-2 milyon, kapasiteli kümesler kurulmaktadır. Ayrıca bununla kalmayıp ilgili Bakanlık bu kümeslerin inşaatına kontrolsüz olarak izin vermektedir.

Dolayısıyla buradan çıkan sonuç, Bakanlığın küçük üreticiyi iflasa sürükleyerek yok olmasına göz yummak olarak yorumlanabilir. Örneğin, mısır büyük üreticiye 59 krş/kg dan verilirken, küçük üreticiye 70 krş/kg dan verilmektedir. Bu üreticiler, ürettikleri yumurtayı aynı pazarda aynı koşullarda satışa sunmaktadır.

Yine yumurta da Bakanlık tarafından nakliyede soğuk zincir gibi bir koşul öne sürülmesi küçük üreticiyi mağdur etmektedir. Ancak son yıllarda Avrupa'da yapılan araştırmalar yumurtanın en iyi saklanma şeklinin oda sıcaklığı olduğu yönündedir.

En doğrusu bu soğuk zincir şartının yerine Bakanlık elemanlarınca tazelik testinin uygulanmasıdır ki, Avrupa'da şimdi bu yöntem kullanılmaktadır.

Diğer bir örnek vermek gerekirse Almanya'da 30 bin yumurta işletmesi bulunmaktadır. Ülkemizde ise bu sayı 400'dür. Bunun nedeni Almanya'da işletme kapasitelerinin en fazla 50 bin de sınırlı tutulması, 50 binden fazla kapasiteyle çalışmak isteyen işletmelere bir çok prosedürler uygulanarak, işletmelerin büyümesi önlenmekte ve dolayısıyla üretim tüm ülke çapına yayılmaya çalışılmaktadır. Almanya'nın Liberal bir politika izlemesine karşın yumurta üreticiliğinde tekelleşmenin önüne geçmek için yapmış olduğu bu uygulamaya karşın, ülkemizde Bakanlığın inisiyatifi büyük üreticiler lehine kullanmış olması ve destekleme yönündeki politikaları ve küçük üreticiyi zorlayıcı koşullar getirmeleri küçük işletmeleri yok etmek için izlenen bir politikayı akıllara getirmektedir. Oysa hem istihdam sağlanması hem de üreticiliğin tüm ülke çapına yayılması, ülkenin sosyo-ekonomik açıdan gelişmesine destek olacaktır.

Ülkemizde bu gün yumurta fiyatlarında Cumhuriyet tarihinde görülmemiş bir düşüş yaşanmaktadır. Ve bu durum üretici açısından her geçen gün içler acısı bir konuma ulaşmaktadır. Şöyle ki, bu gün yumurta fiyatlarını belirleyici ve borsa konumunda olan Afyon Başmakçı 'da yumurtanın adet fiyatı 12.5 kuruştur. Dolayısıyla bir koli yumurta ile bir bardak çay ancak içilebilmektedir. Yumurtanın bu günkü şartlarda maliyetinin 18 kuruş olduğu düşünüldüğünde durumun vahameti açıkça görülmektedir. Her gün onlarca küçük işletme damızlık tavuklarını kesime yollayarak daha fazla zarar etmeden işlerini terk etmektedirler.

Bu durum, önlem alınmazsa yakında küçük işletmelerin tamamen yok olarak sektörün birkaç büyük sermaye sahibinin eline geçmesine sebep olacak ve yumurta fiyatlarının belirlenmesi bu büyük sermaye sahiplerinin kurmuş olduğu tekellerce belirlenecektir. Buda ülkemiz tüketicisi için geri dönüşü kaçınılmaz sonuçlara yol açacaktır.

Bu nedenlerle kanatlı sektörü reel anlamda desteklenmeli ve sürdürülebilir tavukçuluk politikası izlenmelidir.

